Theo van Gogh
mijn verhaal

Ik ben meer dan
de broer van Vincent

Eerder verschenen van deze auteur bij Brave New Books

Paperbacks:

Vincent in Drenthe (ISBN: 9789464654059)
De reis van de schilder (ISBN: 9789464657173)
Vincent van Gogh - zeven jaar schilderen (ISBN: 9789465127941)

e-Books:

Vincent in Drenthe (ISBN: 9789464801293)
De reis van de schilder (ISBN: 9789464801279)
Vincent van Gogh - zeven jaar schilderen (ISBN: 9789465310862)

Vertalingen

Duits
Vincent in Drenthe (ISBN: 9789465017600)

Engels
Vincent in Drenthe (ISBN: 9789465014593)
The journey of the painter Vincent van Gogh (ISBN: 9789465014982)
Vincent van Gogh - seven years of painting (ISBN: 9789465312606)

Meer informatie op:

http://www.bravenewbooks.nl/ruudhobo

Theo van Gogh
mijn verhaal

Ik ben meer dan
de broer van Vincent

Ruud Hobo

Een verhaal over het leven van Theo van Gogh
verteld door Theo zelf.

*1 mei 1857 - †25 januari 1891

Eerste druk: oktober 2026
ISBN-hardcover: 9789465545622
ISBN-paperback: 9789465465500
ISBN-e-Book: 9789465541365
Schrijver: Ruud Hobo
Foto's: Ruud Hobo
Coverfoto en -ontwerp: Ruud Hobo
Gebaseerd op foto van de Seine, genomen in 2025, met AI getransformeerd naar een schilderij in de sfeer van Monet
© Ruud Hobo
Uitgeefplatform Brave New Books

Inhoudsopgave

Voorwoord 6
Theo van Gogh stelt zich voor 8
Het gezin Van Gogh en de kinderjaren (1857-1873) 10
Brussel 1873.....25
Den Haag 1874-1878 30
Parijs en weer Den Haag 1878-1879 38
Parijs 1879-1880 43
Parijs 1881-1883 47
Parijs 1884-1885 55
Parijs 1886-1887 63
Parijs 1888-1889 75
Parijs 1890 89
Wat gebeurde er na het gesprek 99
De kunsthandelaar Theo van Gogh 104
Tot slot 107
De woon- en werkplaatsen van Theo 111
Het van Gogh Huis Drenthe 112
Afbeeldingen 116
Bronnen 117

Voorwoord

In zuidoost Drenthe, in het tweelingdorp Nieuw-Amsterdam / Veenoord staat het Van Gogh Huis Drenthe, een erfgoed locatie. Dit pand, gebouwd in 1870/1871, deed vanaf ongeveer 1880 dienst als veerhuis en logement. In het najaar van 1883 heeft de beroemde schilder Vincent van Gogh negen weken in dit logement gewoond en gewerkt. Zijn kamer met balkon is daar nog steeds en de kamer kan worden bezocht. Je staat in die kamer op dezelfde vloerplanken waar Vincent op stond. Je komt als het ware heel dichtbij de schilder. Meer informatie over Het van Gogh Huis Drenthe leest u in het betreffende hoofdstuk *"Het van Gogh Huis Drenthe"*.

Sinds 2018 ben ik in dat huis vrijwilliger. Ik ben daar gids en verteller. Als ik tijdens mijn verhaal de naam Theo van Gogh noem, komt vrijwel altijd de vraag of de vermoorde film- en documentairemaker Theo van Gogh familie is van Theo van Gogh de broer van de schilder Vincent van Gogh. Het antwoord op die vraag is simpel weg: Ja, want heet iemand "van Gogh" dan is het sowieso familie. Maar in dit geval is de relatie heel direct. De vermoorde Theo is namelijk de achterkleinzoon van de Theo waar dit boek over gaat.

Deze Theo van Gogh is voornamelijk bekend als de broer en misschien wel de enige echte vriend van Vincent van Gogh. Hier houdt de kennis van veel mensen ten aanzien van Theo op. Theo is echter veel meer dan dat. Ik vind het daarom de hoogste tijd om dat beperkte beeld wat te verbreden. Vandaar dit boek. In dit boek laat ik Theo zelf dat verhaal vertellen. Net zoals in mijn twee boeken over Vincent van Gogh, wordt het verhaal door de hoofdpersoon zelf verteld[1] [2].

[1] Vincent in Drenthe (ISBN: 9789464654059)
[2] De reis van de schilder (ISBN: 9789464657173)

Let wel: het verhaal in dit boek is enerzijds gebaseerd op de feiten die ik in de diverse bronnen heb gevonden. Natuurlijk weten we niet wat Theo verder gedacht, gevoeld en gedaan heeft. Dat zijn invullingen die ik zelf heb bedacht. Derhalve is dit boek een mix van fictie en non-fictie.

Veel leesplezier.

Ruud Hobo
Drenthe 2026.

Theo van Gogh stelt zich voor

Mijn naam is Theo van Gogh. Mogelijk kent u de familienaam "Van Gogh". Dat is dan vrijwel zeker omdat u van mijn broer Vincent van Gogh, de schilder, gehoord heeft. Als u het verhaal van zijn leven een beetje kent dan is de kans aanwezig dat u dus ook mijn naam heeft gehoord. Ik sta vooral bekend als "de broer van" of "de beste vriend van". Dat klopt, dat ben ik alle twee. Maar ik ben veel meer dan dat.

Sommige mensen noemen mij ook wel de mecenas van Vincent. Ik heb daar mijn twijfels over. Want een mecenas is: *"een vermogend persoon die onder andere kunstenaars, belangeloos financieel ondersteunt."* Ik ben ten eerste geen vermogend persoon en ik ondersteun inderdaad al gedurende zo'n tien jaar Vincent, maar dat doe ik in ruil voor zijn artistieke producten. Dus zijn schilderijen, tekeningen en aquarellen. En dat zijn er heel erg veel. Maar bovenal ondersteun ik hem omdat hij mijn broer is, dus ik handel dan uit broederliefde. Daarom is de ondersteuning van mij, in mijn ogen, niet belangeloos. Maar daar mag u natuurlijk een andere mening over hebben.

Ik wil u graag mijn levensverhaal vertellen. Natuurlijk speelt Vincent daar een belangrijke rol in. Heel vaak is hij nadrukkelijk aanwezig, om het zo te noemen. Soms te nadrukkelijk, zult u merken. Want onze levens zijn enorm met elkaar verweven. Met name in mijn jeugdjaren, tot het moment dat ik het ouderlijk huis verlaten heb om te gaan werken, gaat het vaak over Vincent.

Er is dus veel meer over mij te vertellen. En dat wil ik graag met dit verhaal doen. Ik heb namelijk ook een leven

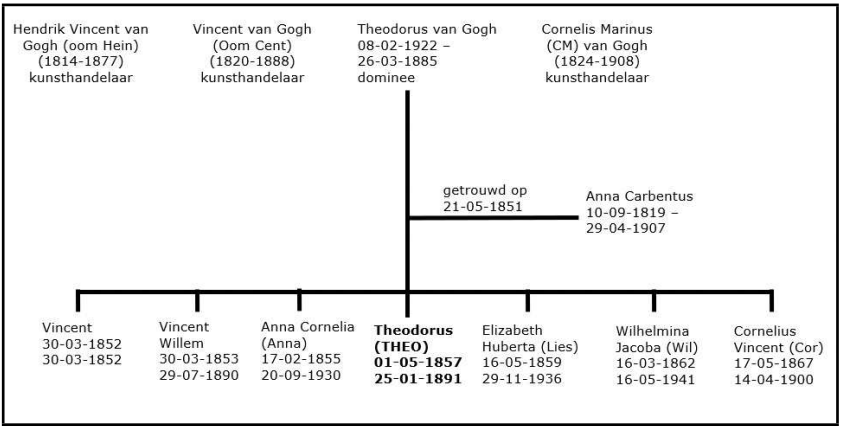
dat zich niet met Vincent afspeelt. Ik heb zoals iedereen ook een eigen leven.

Het kan zijn dat ik me sommige voorvallen uit het verleden niet meer goed weet te herinneren. Soms heb ik het gevoel dat ik vergeetachtig begin te worden, ondanks mijn nog jonge leeftijd van 33 jaar. Wellicht door de drukte op het werk. Gelukkig weet ik wel heel goed wat er zich allemaal afspeelt in de Parijse kunstwereld waar ik nu ongeveer tien jaar werkzaam in ben.

Eergisteren, zondag 8 juli 1890, is Vincent vanuit zijn huidige woonplaats Auvers-sur-Oise bij ons in Parijs op bezoek geweest. Hoe hij in vanuit onze geboorteplaats Zundert uiteindelijk in Auvers-sur-Oise gekomen is, hoort u tijdens dit verhaal. Trouwens ook hoe ik uiteindelijk in Parijs ben aangeland.

Om het wat minder formeel te maken gebruik ik liever “je” en “jij” in plaats van “u”.

Het gezin Van Gogh en de kinderjaren (1857-1873)

afb. 1 De stamboom van Theo

Om inzicht te krijgen in mijn achtergrond vind ik het belangrijk dat je een goed beeld hebt van het gezin, of de familie, waar ik toe behoor.

Mijn vader Theodorus van Gogh is een protestantse dominee net zoals zijn vader en zijn opa waren. Hij heeft vijf broers en zes zussen. Ze zijn niet allemaal van belang voor mijn verhaal maar drie broers van mijn vader wil ik wel graag vermelden omdat ze alle drie hetzelfde beroep hebben, namelijk kunsthandelaar. Maar wel elk met een eigen zaak. Door de invloed van mijn ooms, en met name oom Cent, zijn eerst Vincent en later ikzelf ook in die branche gaan werken. De drie ooms zijn oom Hendrik Vincent, ook wel oom Hein genoemd met een kunsthandel in Brussel. Dan is er de genoemde oom Cent die eigenlijk oom Vincent heet. Hij heeft een kunsthandel in Den Haag. Tenslotte oom Cornelis Marinus met een kunsthandel in Amsterdam. Deze oom komt eigenlijk in mijn verhaal niet voor. Ik noem hem alleen

omdat hij ook kunsthandelaar is. Vooral oom Cent en mijn vader hebben veel invloed gehad op mijn leven en tot op zekere hoogte dat van Vincent. Oom Cent was trouwens een dubbel-oom van me. Dus op twee manieren. Natuurlijk als de broer van mijn vader, maar hij was ook getrouwd met de zus van mijn moeder, tante Cornelia. Twee jaar geleden, in 1888, is oom Cent gestorven.

Mijn vader stond in Zundert bekend als een tamelijk strenge dominee. De burgermeester van Zundert, de heer Van Beckhove, noemde mijn vader weleens "een echt protestants pausje". En dat klopte wel. Maar hij was ook zeer geliefd en niet alleen bij de protestantse bewoners maar ook bij de katholieken. Als iemand zorg en hulp nodig heeft, dan is het geloof van die persoon van minder belang, was zijn standpunt. En zo stond mijn moeder er ook in.

Mijn moeder is een zeer zorgzame moeder die natuurlijk alleen het allerbeste met haar kinderen voor heeft. Ze hecht heel veel belang aan een goede opleiding waarbij ze haar kinderen altijd gestimuleerd heeft om veel te lezen. Je kan ook niet anders verwachten van de dochter van een gerenommeerd boekbinder. Daarnaast heeft ze in haar jonge jaren, samen met haar jongere zusje Cornelia, schilderles gehad van Hendrikus van de Sande-Bakhuyzen. Ze vond het daarom belangrijk dat wij ook zijn gaan tekenen. Vincent en onze zus Wil zijn eigenlijk de enigen die er mee door zijn gegaan.

Ik heb mijn moeder wel eens gevraagd naar haar ouders. De ouders van mijn vader kennen we, maar van mijn moeder niet. Ik heb de vader en moeder van mijn moeder nooit gekend. De vader van mijn moeder, opa Carbentus, is ongeveer 12 jaar voor mijn geboorte overleden. Hij was toen

53 jaar oud. Waaraan hij is overleden is nog steeds een soort familiegeheim. Het wordt niet verzwegen maar men heeft er gewoon niet over. Ik heb wel eens gehoord dat hij leed aan "algemene waanzin van epileptische aard". Een vorm van geestesziekte. En het schijnt dat een zus van mijn moeder, tante Clara, ook aan iets dergelijks leed. Zij is overleden toen ik ongeveer negen jaar oud was. De jongste broer van mijn moeder, oom Johannes, heeft vijftien jaar geleden, dus in 1875 zelfmoord gepleegd. Waarom is onbekend, ook in de familie van moeder maar ook hier wordt die algemene waanzin van epileptische aard niet uitgesloten. Er wordt in ieder geval wel geheimzinnig over gedaan. Dus helemaal zeker is dat niet. In datzelfde jaar is trouwens nog een andere broer van mijn moeder, oom Arie, overleden. Ik kan me zo niet herinneren wat daar de oorzaak van was. Dit allemaal zet je toch wel wat aan het denken als je de ziekteontwikkeling van Vincent kent. Maar daarover vertel ik nog wel. Oma Carbentus is ongeveer 2 jaar voor mijn geboorte overleden. Zij was toen 62 jaar oud. Al met al kan je wel stellen dat mijn moeder het zwaar heeft gehad door de ellende in haar familie.

De grootste liefhebberij van onze moeder is de tuin. Ze is helemaal in de ban van een zekere Alphonse Karr. Deze fransman heeft een boek geschreven waar onze moeder helemaal weg van is. Dat boek gaat over de natuur en met name over de tuin en de inrichting van de tuin. De titel van het boek is "Voyage autour de mon Jardin" en dat zegt mijns inziens alles. Dit boek is, na de bijbel, het belangrijkste boek voor haar. Geregeld vertelde ze uit dat boek. De tuinen die we gehad hebben bij de verschillende pastorieën, heeft ze dan ook ingericht volgens de richtlijnen van dat boek. De lessen over de natuur die ze ons gaf, leken soms van levensbelang voor haar. Ik vond het een beetje overdreven